«Қаңтар» айы 2025 жыл

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
	Дене шынықтыру	***Жалпы дамытушы жаттығулар:*** Қолдыалға,екіжаққа,жоғарыкөтеру(біруақытта,кезекпен),төментүсіру, қолдарын арқасына апару: қолдарды төмен түсіру; белге қою, кеудетұсына қою; қолдарын алға-артқа сермеу; қолды иыққа қойып, шынтақтарынбүгіп, қолдарын айналдыру. Қолды алға созып, саусақтарды жұму және ашу,қолдыңбілектерінайналдыру.Қолдыкеуденіңалдынақою,желкегеқою,иықтарды түзеп, екі жаққа бұрылу. Жаттығуларды заттармен және заттарсызорындау. **Негізгі қимылдар:** Жүгіру:аяқтыңұшымен,тізеніжоғарыкөтеріп,адымдапжүгіру,саптабір-бірден, шеңбер бойымен, «жыланша», шашырап жүгіру; түрлі тапсырмалардыорындай отырып: шапшаң және баяу қарқынмен, жетекшіні ауыстырып жүгіру,1–1,5минутішіндебаяуқарқынменжүгіру,орташажылдамдықпенжүрудікезектестіреотырып,40–50метрге жүгіру. **Ырғақтық жаттығулар:** Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау. **Кеудеге арналған жаттығулар:** Тұрған қалыпта екі аяқ бірге (алшақ), алға еңкейіп,қолдыңсаусақтарынаяқтыңұшынажеткізіп,заттардықоюжәнежоғарыкөтеру.Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. Бір аяқты жоғары көтеріп,жоғарыкөтерілгенаяқтыңастынанзаттыбірқолданекіншіқолғаберу.. **Аяққа арналған жаттығулар:** Аяқтың бақайларымен жіпті жинау, құм салынған қапшықтарды өкшелермен қысып алып, бір орыннан екінші орынға қою. Өкшемен таяқтың, арқанның үстінен бір қырымен жүру. **Спорттық жаттығулар:** Шаңғыменжүру:шаңғыменбірініңартынанбіріжүру;ересектердіңкөмегіменшаңғыныкиіп, шешу. **Қимылды ойындар:** Қимылды ойындарға қызығушылықты дамыту. Таныс ойындарды ұйымдастыруда бастамашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық қасиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік) дамыту. Қимылды ойындарда жетекші рөлді орындауға үйрету, ойын ережелерін саналы түрде сақтауға баулу. Доптармен, секіргіштермен, құрсаулармен ойындарда балалардың белсенділігін дамыту. **Дербес қимыл белсенділігі:**

		Балалардың доптармен, қозғалатын ойыншықтармен, құрсаулармен ойындарын қолдау, дене шынықтыру құралдарын, спорттық және қимылды ойындарға арналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жаттығуларды орындауға, қимылды ойындарға қатысуға тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып, ағзаға түсетін салмақты реттеу. Ауа-райының жағдайларын ескеріп, таза ауада балалардың қимылдарды орындауы үшін жағдайлар жасау. **Салауатты өмір салтын қалыптастыру:** Балаларға адамның дене және сезім мүшелері, олардың ағзадағы рөлі және оларды қалай қорғауға, күтуге болатыны туралы түсінік беру. Тамақтану тәртібін сақтаудың және көгеністер мен жемістердің, дәрумендердің адам ағзасына пайдасы туралы түсінік беру. **Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдылары.** Өзіне-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Киімдерді жинау, ілу, ересектің көмегімен оларды тазалау, құрғату. Бейнелеу әрекетінен соң құтыларды, қылқаламдарды жуу, үстелді сүрту. **Мәдени-гигеналық дағдыларды жетілдіру:** Балаларды ұқыптылыққа, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамақтанар алдында, дәретханаға барғаннан кейін, ластанған кезде қолды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Тарақты, қол орамалды пайдалана білуді бекіту. **Сауықтыру-шынықтыру шаралары.** Шынықтырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымқыл шүберекпен сүртіну, аяқтарды, денені шаю, әрбір тамақтанғаннан кейін ауызды шаю. Жалпақ табандылықтың алдын-алу үшін түрлі жолдармен, жылы күндері шөптің, құмның үстімен жалаң аяқ жүру. Қимылдауға ыңғайлы, жеңіл киіммен желдетілген бөлмеде дене жаттығуларын орындау. Тыныс алу жолдарын шынықтыру.
	Сөйлеуді дамыту	**Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Тақпақтар мен жаңылтпашты ақырын, жылдам айтады.Белгілі бір дыбыстан басталатын сөздердіесту арқылы атап, ажыратады. (Карандашты тістеу арқылы дыбыстарды анық, ақырын, жылдам айтады; «Бізді қоршаған дыбыстар» аудиожазба әдісі) **Сөздік қор.** Тұрмыстық заттар және қоршаған орта заттарының қолданылу маңыздылығын түсіндіріп, заттардың атауларын, олардың бөліктері мен бөлшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін түсіндіреді. (тоңазытқыш не үшін қажет? Ол неден жасалған?) Қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстарды атап, аталған заттардың қолданылуын түсіндіреді.

	Жалпылаушы сөздермен (киім, аяқ киім), заттардың орналасқан жерін (сол, оң, қатар, жанында, арасында), тұрмыстық электротехника заттарын атап, мағынасы қарама – қарсы антоним сөздерді атайды. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Зат есімдерді жекеше және көпше түрде байланыстырып айтады. Сан есімдерді ретімен атап, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстырады. **Байланыстырып сөйлеу.** Затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттап түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастырады.
Көркем әдебиет	Тыңдалған шығарманың мазмұнын қайталап айтады, қысқа өлеңдерді, санамақтарды жатқа айтады.Шығарма мазмұны мен сипатына сәйкес тақпақтарды, өлеңдерді жаттауда түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданады. Әдеби шығармаларды мұқият тыңдап, кейіпкерлерге жанашырлық танытады, ондағы әрекеттердің дамуын қадағалап, мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтайды, автор сөздерін айтып, кейіпкерлердің мінезін береді, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап береді, ересектермен бірге ертегі мен әңгіменің басын, соңын ойдан құрастырады. Сахналық қойылымдарға қатысып, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнайды, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қолданады, еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдап, оларды басқа қырынан көрсетеді(қатыгез-мейірімді, аққөңіл-салмақты)
Қазақ тілі (оқыту басқа тілде жүргізілетін топтарда)	**Тілдік дамытушы орта.** Айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстар, оқиғалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылайды. Ұжымдық әңгімеге қатысып, әңгімелесушінің сөзін бөлмей, кезекпен сөйлейді. **Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті.** Қазақ тіліне тән ө, қ, ү, ұ, і, ғ дыбыстарын жеке, сөз ішінде анық айтады **Сөздік қор.** Қоршаған ортадағы заттар мен өсімдіктердің, жануарлардың, құстардың, табиғат құбылыстарының, тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін сөздерді атайды. Туыстық қарым-қатынасты («сіңлі», «жеңге», «жезде», «нағашы», «жиен», «бөле») білдіретін сөздерін ажыратады. Өзінің отбасы, отбасылық мерекелер, отбасындағы қызықты оқиғалар, салт-дәстүрлер туралы айтады. **Тілдің грамматикалық құрылымы.** Сөздерді жіктеп, тәуелдеп, септеп қолданады. Етістіктің болымсыз түрін немесе есім сөздермен қолданылатын «емес» шылауын қолданып, үлгі бойынша жай, жайылма сөйлемдер

	құрастырады. Өз ойын жай және жайылма сөйлемдермен жеткізеді. **Байланыстырып сөйлеу.** Қарым-қатынас барысында балаларды қойылған сұрақтардың сипатына сәйкес хабарлы, лепті, бұйрықты сөйлемдермен жауап беріп, өзі мен құрдастарының жауабындағы қателіктерді және жауаптың дұрыстығын ажыратып, бір-біріне неге, не үшін деген зерттеу сипатындағы сұрақтарды қоюға, бір-бірімен еркін диалог құруға, еркін талқылайды.
Математика негіздері	**Жиын.** Балалар жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығын ажыратады. Заттарды жұппен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтайды. **Сан, санау.** 5-ке дейін реттік санап, сандарды реті бойынша атап «нешінші?» сұрағына жауап беріп және қорытынды санды атайды, «барлығы қанша?» сұрағына жауап береді. 5 көлемінде тура және кері санайды **Шама**. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстырып, екі затты үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша заттарды салыстырып, салыстыру нәтижелерін ұзын-қысқа, енді-енсіз, биік-аласа, жуанжіңішке сын есімдермен белгілейді. **Геометриялық фигуралар.** Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш) және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атайды. Геометриялық пішіндерді көріп және сипап сезу арқылы зерттеп, сөйлеуде сын есімдерді қолданып, салыстыру нәтижелерін атайды (ұзындау-қысқалау, кеңдеу-тарлау, жоғары-төмен, қалың-жұқа немесе ұзындығы, ені, биіктігі, қалыңдығы бойынша тең). **Кеңістікті бағдарлау.** Кеңістік бағыттарын өзіне қатысты анықтап, берілген бағытта қозғалады (алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен). **Уақытты бағдарлау.** Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» ұғымдарын ажыратады.
Қоршаған ортамен таныстыру	**Бала, оның отбасы, үй.** Бала өсуі мен дамуы, өткені, бүгіні және болашағы туралы айтады. («Мен кішкентай болдым, мен өсіп келемін, мен ересек боламын»). Өзінің атын, тегін, жасын, жынысын атайды. Отбасы туралы, отбасының ересек мүшелерінің еңбегі туралы айтады. Жақын туыстарын ажыратып, олардың есімдерін атап, өзінің жақындарына мадақтайды. Заттық әлем. Балалар жақын маңайдағы заттарды ажыратып, атап, олармен әрекет ету жолдарын түсіндіреді.

	Қоршаған орта заттары, олардың қасиеттері және қолданылуын талдайды. Көлік түрлерінің қолданысын (әуе, су, жерде жүретін көліктер) ажыратып, оның түрлері және қолданылуы машинаның жабдықтарына байланысты екені туралы (жедел жәрдем, өрт сөндіру машинасы) айтады, телефон, компьютер, теледидардың қолданылуы және оларды пайдаланудың кейбір қарапайым ережелерін атайды, көрсетеді. **.Байланыс және қозғалыс құралдары.** Қозғалыс ортасын ескере отырып, көлік құралдарын танып және атайды. Әртүрлі көлік құралдары мен оларды басқаратын адамдар атап, ажыратады. Көлікте жұмыс істейтін адамдарға құрметпен қарайды. **Еңбекке баулу.** Топта кезекшілердің міндеттерін өз бетінше орындайды: нан салғыштарды, кружкаларды, тәрелкелер мен майлықтарды, ас құралдарын (қасықтар, шанышқылар) ретімен қояды. Шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын қолдайды: бөлме өсімдіктеріне күтім жасау, оларды суару, жапырақтарды жинау, қыстайтын құстарды қоректендіреді. Өлі табиғат құбылыстары мен заттары. Табиғат құбылыстарын атап, ажыратады. (жел, тұман, қар, боран) Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеп (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, жел соқты), соған сәйкес киімдерді таңдайды. Қарапайым себеп-салдарлық байланыстарды бақылау және анықтау (жел соғып, күннің суықтығынан жердегі қар мұзға айналды), ойын, еңбек, эксперимент барысында құм, қар, су, мұз, тас, саздың қасиеттерін анықтайды. Жануарлар әлемі. Төрт түлік және оның төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, қозғалысы, қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ересектердің еңбегін түсіндіреді. Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы, қысқа бейімделуін зерттейді, талқылайды. Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: қыста - құстарды қоректендірудің қажеттігі, олардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтайды. Қоршаған ортада және табиғатта қарапайым тәртіп ережелерін сақтап, қыстап қалған құстарға жем береді. Электр құралдарынан сақ болу, өз бетінше от жақпау, сіріңкемен ойнамау, терезенің алдына шықпау, баспалдаққа көтерілгенде және түскенде таяныштан ұстау сынды қарапайым ережелерді атап, салдарын анықтайды.
Құрастыру	Құрылыс материалдарынан, «лего» конструкторлардан құрастырады Орналастыру тәсілдерін қолдана отырып, пластиналарды тігінен және кірпіштерді, бөлшектерді

	көлденеңінен орналастырып, құрастыруға қолданған құрылыс бөлшектерін ажырату (текше, пластина, кірпіш, блок) және атап, оларды сапасы, көлемі мен пішіні бойынша таңдап, өз бетінше ойдан құрастырып, құрастырылған құрылыс бөлшектерінің кеңістікте орналасуын айқындайды. Дайын құрылыспен түрлі ойындар ойнайды. Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарап, ойнап болған соң оларды жинап және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтайды. Қағаздан құрастыру. Қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдырады, бұрыштарын және қырларын біріктіріп, желімдейді, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастырады, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастырады. Табиғи (мақта, жүн, жіп, асық, қағаз, тері, кенеп, мата, дәннің түрлері) және қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кір қыстырғыштар) заттардан құрастырады. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасайды. Көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастырады.
Сурет салу	Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасына басқа заттарды бейнелеу арқылы сюжеттік композицияларды салады. Заттардың пішіні: дөңгелек, сопақ, шаршы, тікбұрыш, үшбұрыш, көлемі бөліктерін орналастырады. Заттардың көлемі бойынша арақатынасын ажыратады: ағаш биік, бұта ағаштан аласа Дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерін: «құс қанаты», «құс тұмсық», «бота мойын», «ботакөз»суретін салып, элементтердің орналасу ретін, олардың арасындағы қашықтықты сақтайды. Балалардың қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстері мен реңктерін атайды. Қоңыр, қызғылт сарыжәне ол түстерді өз бетінше жасайды (қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру). Сурет салуда әртүрлі түстерді қолданады. Пішінін ескере отырып, ою-өрнекті орналастырып, элементтер бірізділігін, олардың арасындағы арақашықтықтарды сақтап, 2-3 элементтерді түсі мен пішіні бойынша ұлттық оюларды ашық түстермен кезектестіреді. Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояп, заттарды бояуда сызбалар мен жақпаларды бір бағытта жоғарыдан төменге немесе солдан оңға пішіннің шеткі сызығынан шықпай ырғақты түрде бояйды. Қылқаламды үстінен баса отырып, жуан сызықтарды ал қылқаламның ұшымен жіңішке сызықтарды жүргізеді. Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отырады, жұмыс орнын таза ұстайды, ұқыпты болып, қауіпсіздікті сақтайды.
Мүсіндеу	Ермексаз, сазбалшық, пластикалық кесектерден әртүрлі тәсілдерді қолданып, бейнелерді мүсіндеп, әртүрлі пішіндегі таныс заттарды өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейін немесе жайылған пішіннің жиектерін ию, жеке бөліктерді тұтас бөліктен созу, майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндейді. Мүсінделген заттың, фигуралардың

		бетін тегістейді. Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеп, оларды орналастырып, пропорцияларды сақтап, бөліктерді біріктіреді. Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолданып, кескіштің көмегімен жасалған бұйымды безендіреді. Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құрып, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөліседі. Қазақ халқының тұрмыстық заттарын атап, оларды мүсіндейді. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіреді,
	Жапсыру	Түзу сызық бойымен алдымен қысқа, кейін ұзын жолақтарды қияды. Текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алып, оюларды қиюда қолданады. Тар жолақтарды көлденеңінен қиюды, шаршының бұрыштарын қияды. Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, пішінін қиып және ол заттарды қағаз бетіне орналастырады. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеріп, ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеп, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдейді.
	Музыка	Музыканы тыңдау: тұрақты қызығушылықты дамыту және музыкаға эмоционалды жауап беруді дамыту. Тыңдайтын пьесалардағы таныс аспаптардың тембрлерін құлақ арқылы анықтауды үйренуді жалғастырыңыз. Әр түрлі композиторлардың шығармаларының табиғатын салыстыра, ажырата білуге қалыптастыру. Ән айту: Топпен әнді бастап, аяқтай білу; балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету. Әуеннің таза интонациясын, қадамдық және қимыл-қозғалысын, әннің сипатын, көңіл-күйін жеткізе отырып, мәнерлеп айтуға үйрету. Музыкалық және ырғақты қимылдар: Балаларды коньки тебуді бейнелейтін қозғалыстармен таныстыру; «бүкіл денемен» қозғалу қабілетін дамытуды жалғастыру; бұлшықет кернеуінің дәрежесін реттейді. Ойындар, хороводтар: Сөздік ойындар мен «Ритмикалық жаңғырық» жаттығуын пайдаланып, ырғақты үлгі сезімін дамыту. Би: Балалардың шеңберді «шығару» қабілеттерін бекіту үшін үлкен шеңберді екі кішкентайға бөліп, «жылан», «ұлуларды» бастап, «қақпа» арқылы шығу. Жұпта би қимылдарын орындау, биде ойын музыкалық әрекеттерін қолдану. Балалардың музыкалық аспаптарында ойнауы: Балаларды симфониялық оркестрдің аспаптарымен таныстыру. Тембрлік естуді, мажор мен минорды, әртүрлі аспаптардың тембрін ажырата білуді дамыту.